Antti Koskela

29.3.2021

Eduskunnan talousvaliokunta
TaV@eduskunta.fi

Kirjallinen asiantuntijalausunto eduskunnan talousvaliokunta tiistai 30.3.2021 klo 12.15

# Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi liikkumisvapauden ja lähikontaktien väliaikaisesta rajoittamisesta, HE 39/2021 vp

- Elinkeinojen rajoitusten täytyy olla loogisesti perusteltu ja kohdistettu. Lakiesityksessä on tämän suhteen jonkin verran ongelmia eri elinkeinojen osalta.
- Liikkuminen ei lisää tartuntoja, vaan ihmisten tapaaminen lisää tartuntoja. Rajoituksissa hyvä huomioida tämä.
- Esitys on kohtuuton pienille erikoiskaupoille ja kivijalkaliikkeille, joissa käymistä ei ole määritelty välttämättömäksi
- On seurattava tarkkaan tartuntalukuja, jotta voidaan arvioida rajoitusten välttämättömyyttä. Tartunnat ovat kääntyneet laskuun viikolla 22.3.–28.3.2021

## Lakiesityksestä

Laki lähtee siitä, että liikkumista rajoitetaan. Koronan leviämisen torjunnan perusteella oikeampi lähestymistapa olisi *tapaamisten* rajoittaminen, sillä liikkuminen itsessään ei lisää koronatartuntoja. Lisäksi liikkuminen on selkeämmin perusoikeus tai -vapaus toisin kuin tuntemattomien ihmisten tapaaminen.

Lakiesityksessä liikkuminen oman kodin ulkopuolella on lähtökohtaisesti kielletty, ellei ole poikkeusta, jonka perusteella se olisi sallittua. Sallittujen listalla on hyvin monipuolisia asioita, mutta varsinkin elinkeinotoiminnan osalta lista on ongelmallinen.

On ensinnäkin vaikea perustella, missä liikkeissä käyminen on välttämätöntä. Toiseksi on vaikea arvioida missä liikkeissä käyminen aiheuttaisi korona-altistuksia. Lakiesityksessä esimerkiksi ruokakaupoissa, apteekeissa, huoltoasemalla ja Alkossa käyminen on sallittu, mutta erikoiskaupoissa, kuten kukkakaupoissa ja kirjakaupoissa, käyminen on kielletty.

Antti Koskela 29.3.2021

Tieteellistä näyttöä koronan leviämisestä eri elinkeinoissa on varsin vähän, paitsi baarien, ravintoloiden ja hiihtokeskusten osalta.
Lakiesitystä tulisi STTK:n näkemyksen mukaan korjata niin, että erikoiskaupoissa ja finanssipalveluissa käyminen on sallittua, kunhan pidetään kiinni turvaväleistä ja käytetään maskia ja käsidesiä.

**Tartuntojen ilmaantuvuus**

Koska koronatartuntoja on erityisen paljon Helsingin-Uudenmaan sekä Turun alueella, on tärkeää kohdistaa toimia näille alueille. Erityisesti Helsingin-Uudenmaan vieraskielisten keskuudessa on erittäin runsaasti koronatartuntoja, joinain päivinä jopa noin 25 % Suomen kaikista tartunnoista. On oleellista selvittää keinoja, joilla voitaisiin suojata näitä ryhmiä.

Koronarokotusten kohdistamiseen pahimmin kärsineille alueille STTK suhtautuu myönteisesti.

Kasvomaskin käyttövelvollisuuteen STTK suhtautuu myönteisesti. Kasvomaski voidaan tietyin edellytyksen rinnastaa suojavarusteisiin, joiden käyttö on monessa tilanteessa välttämätöntä ja pakollista.

**Esitetyt skenaariot:**

Skenaariovaihtoehto II kuvaa tämänhetkisten rajoitusten jatkumista toukokuun loppuun saakka. Skenaariossa oletetaan tartuntahuipun sijoittuvan toukokuun alkuun. Tartunnat ovat kuitenkin jo nyt lähteneet laskuun, kuten alla olevassa graafissa nähdään.

Toisin sanoen **jo nykyiset rajoitukset ovat saaneet tartuntamäärät laskuun**, ja siten perusvapauksia rikkovat liikkumisvapauden rajoitukset eivät ehkä ole välttämättömiä.

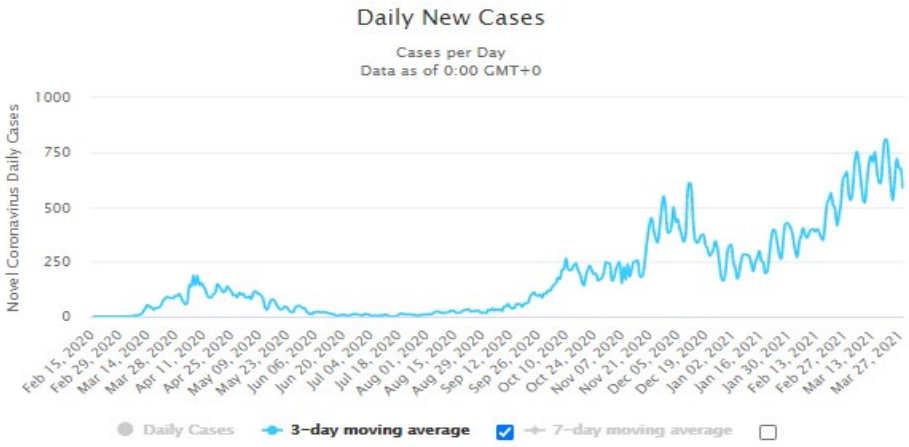


**Lähde: THL**

Käyntiosoite:
Mikonkatu 8 A, 6. krs
0100 Helsinki
Postiosoite:
PL 421
00101 Helsinki

Puhelin: (vaihde)
+358 40 630 2882
Sähköposti:
etunimi.sukunimi@sttk.fi

www.sttk.fi

Antti Koskela 29.3.2021

Onkin tärkeää, ettei päätöksentekoa ohjata skenaarioilla, joiden ennustevoima voi olla heikko. Skenaarioiden taustalla olevat *epävarmat oletukset* tulisi avata paremmin. Siten päätöksentekijöillä on parempi mahdollisuus arvioida skenaarioiden *todennäköisyyttä*.

## Yhteenveto

Kokonaisuutena STTK pitää tärkeänä voimakkaita keinoja koronatartuntojen rajoittamiseksi. Keinojen täytyy kuitenkin olla selkeästi perusteltuja ja oikeudenmukaisesti kohdistuvia. Eri elinkeinoja ei saa asettaa eriarvoiseen asemaan keskenään, ellei se ole välttämätöntä.

Rajoituksissa tulisikin lähteä siitä, että liikkuminen on sallittua, kunhan ihmisten välisiä tapaamisia pystytään riittävästi rajoittamaan. Terveysturvallisuuteen ei vaikuta liikkuminen vaan tapaamiset. Siten esimerkiksi erikoiskaupoissa käyminen voisi olla sallittua.

Maskipakkoon, ravintolarajoituksiin ja rokotteiden kohdistamiseen eniten kärsineille alueille STTK suhtautuu myönteisesti.

Mikäli jo nykyisillä rajoituksilla tartuntamäärät *jatkavat laskuaan*, eivät perusoikeuksia rikkovat uudet rajoitukset ole välttämättä tarpeellisia.

STTK ry

Lisätietoja Antti Koskela
ekonomisti
044 543 9838
antti.koskela@sttk.fi